

NÆM2008:120 Ramsherred, Næstved sogn, Tybjerg herred, tidl. Præstø amt. Sted nr. 05.07.07.

Kampagne: 26-08-2008 KUAS nr. 2008-7.24.02/NÆM-0100

NÆM 2008:120 Ramsherred, Sct. Peders Sogn, Tybjerg Herred, tidl. Præstø Amt. Stednr. 05.07.07.

Rapport for overvågning af omlægning af fjernvarmeledning gennem Ramsherred fra Nygade til Grønnegade, etape 1.

Af arkæolog Susanne Outzen.

Fig. 1. Der gøres klar til opgravning af fjernvarmerør ved Nygade. Set fra øst.

Abstract

Der blev ved undersøgelsen hovedsageligt iagttaget markante opfyldslag bestående af især byggeaffald, der ud fra genstandsfundene synes at kunne dateres til 1600- og 1700-årene. Dette opfyldslag sås kun i grøften fra Nygade/ Ramsherred 4 til og med Ramsherred 6a. I den resterende del af opgravningen havde tidligere ledningsarbejder på begge sider ødelagt mulighederne for at iagttage kulturlagene.

Undersøgelsens forhistorie

Der sker i disse år en udskiftning af ældre fjernvarmerør rundt om i Næstved, heriblandt i den middelalderlige bydel. Desuden er der i Ramsherred konstateret alvorlige svagheder på de eksisterende fjernvarmerør fra 1973, som har medført to store brud i marts måned 2008, og risikoen for flere brud vurderes at være stor. Derfor blev det planlagt at udskifte de eksisterende fjernvarmerør på strækningen fra Ringstedgade gennem Ramsherred til Grønnegade over to etaper i sensommeren 2008 og 2009. I år skete udskiftningen på strækningen fra Nygade til Grønnegade.

Trods utallige ledningsarbejder i byens gadenet gennem de sidste årtier er jordarbejderne i bl.a. Ramsherred ikke tidligere blevet overvåget. Der var nu en god chance for at klarlægge gadens historie og måske spore en rest af gråbrødreklostret samt måske ikke mindst få ny viden om den tidligere Munkesø, der har ligget i området omkring Grønnegade, Nygade og Ramsherred.

Der er tidligere foretaget udgravninger ganske tæt ved Ramsherred: I Helligåndskarréen (1981:300), Lillelunds Have (1993:800, 1994:122 og 1998:100) samt i Ramsherred/Nygade (1982:062 (1889 noter v. landsinspektør Jørgensen) 1984:069) og Grønnegade (1979:137) med fund af bebyggelse fra tidlig middelalder og frem.

Navnet Ramsherred dækkede i alle købstæder, hvor det forekom, 'lidet agtværdige forhold', hvor alskens pak holdt til (Otto Smith 1935 s. 66).

Administrative data

Administrativ korrespondance: Se museets sag NÆM 2008:120.

Den arkæologiske overvågning foregik fra tirsdag d. 26. august til fredag d. 3. oktober og blev hovedsageligt varetaget af museumsinspektør og arkæolog Susanne Outzen med periodevis hjælp af arkæolog Kasper W. Stjernqvist.

Der var opstillet et budget på 321.350 kr. alt inkl., men dette beløb blev slet ikke nået, da overvågningen hovedsageligt kom til at foregå som lejlighedsvis besigtigelse foretaget af én person. Der blev endvidere ikke behov for konservering eller naturvidenskabelige analyser.

Ansvarlig leder var museumsinspektør Birgitte Borby Hansen.

Undersøgelsen blev foretaget af NÆM og bekostet af bygherren, Næstved Varmeværk a.m.b.a. Kontaktperson var Arne Noer fra Lyngkilde (an@lyngkilde.dk).

Entreprenør Arkil A/S havde entreprisen for anlæggelsen.

Topografi, terræn og undergrund

Næstved ligger ved Susåens nedre løb. Den middelalderlige by ligger på et plateau, der fra Axeltorv skræner mod vest og syd. Dog har terrænfaldet fra Købmagergade været mere mærkbart (stueklinten). Dette plateau, hvor kulturlagene i nogen grad har udjævnet et småkuperet og bølget morænelandskab, har mod øst og nordøst nærmest været omklamret af Mogenstrup sens afslutning, Sandbjerget. Neden for foden af Sandbjerget lå Munkesøen, hvis afvandingskanaler er iagttaget flere steder i byen. Søen lå, hvor de nuværende gader Nygade- Ramsherred og Grønnegade løber. En opfyldning af søen blev påbegyndt allerede i middelalderens slutning, men afsluttedes først engang i 1700-tallet.

Søen nævnes én gang i middelalderen skriftlig kilder: Ved midten af 1400-årene kaldes den 'Gråbrødrekær'. Ifølge fig. 20 i 'Middelalderbyen Næstved' er kulturlagene i den østlige del af Ramsherred ca. 4 meter tykke.

Opfyldningen af Munkesøen gjorde plads for et nyt kvarter og en ny gade, nemlig Ramsherred. Ramsherred ses på Resens kort over Næstved fra 1660. Søen er ikke gengivet på dette kort, men må have eksisteret i form af et fugtig og måske tilgroet område. I alle tilfælde berettede rådmand Hans Klingenberg, at det i 1743 endnu var muligt at iagttage Munkesøen (Andersen 1987 s. 44).

Der er fundet spor af Munkesøen flere steder (NÆM1979:137, NÆM 1981:300, NÆM1999:117).

Grøfternes dybde var ca. 110-120 cm og ca. 100-120 cm bredde, og der blev ved undersøgelsen ikke iagttaget spor efter Munkesøen endsige af undergrunden. Der sås kun markante opfyldslag fra ca. 1600- og 700-årene i den vestlige del (se kort). Opfyldslaget gik til bunden af grøfterne (og dybere) og lå mellem 51-72 cm under nuværende terræn målt over de første 0-16 meter af felt 2s vestlige del.

Målesystem

Der blev ikke udlagt et egentlig målesystem. Fjernvarmegrøften blev opdelt i to dele: Felt 1 i den vestligste ende ved Nygade. Denne del af grøften løber noget sydligere end den øvrige grøft og slår efter et par meter et knæk. Fra dette knæk er grøften navngivet felt 2.

Mål i felt 1 refererer alle til grøftens vestende ved Nygade og kan placeres vha. kortmaterialet (T2).

Fjernvarmegrøften er indtegnet i MapInfo, KarteringNæstved.

Udgravningsmetode

Opgravningen i forbindelse med optagning og nedlægning af fjernvarmerør blev løbende overvåget. Der var i budgettet sat midler af til to arkæologer, men det viste sig hurtigt - pga. de få

fremkomne kulturlag - at være rigeligt med én arkæolog, der førte tilsyn med opgravning og registrering.

Felt 1 blev afrenset, skitse-mæssigt tegnet og fotodokumenteret, idet der her var flere anlæg fremme. Den resterende del, felt 2, blev derimod blot fotodokumenteret. Den allersidste del ved Grønnegade er ikke fotodokumenteret, men heller ikke her sås nogen form for kulturlag pga. mange tidligere ledningsarbejder.

Der er skrevet dagbog.

Der blev taget i alt 29 fotos.

Der blev hjemtaget i alt 18 poser med fund (X1-18). Hovedsagelig løsfund med en vis relation til brokkelaget A4-5.

Der er to tegninger, hvoraf T2 er tegning på oversigtsplanen fra Nygade til Grønnegade udført af Lyngkilde a/s, hvorpå er gjort en del notater vedrørende ledningsføringer, felternes placering og bevarede kulturlag samt steder i gaden, der tidligere er blevet gennemgravet og derfor uden kulturlag.

Undersøgelsens resultater

Ved undersøgelsen sås ingen spor af Munkesøen; dog sås et markant opfyldlag med murbrokker og andet byggeaffald (A4 og A5), der er et resultat af opfyldningen af Munkesøen op gennem nyere tid. Det vurderes, at denne opfyldning er sket i 1600- og 1700-tallet baseret på de fundne genstande. Boringer har vist, at kulturlagene på dette sted er op imod 4 meter, så det var blot den øverste del af opfyldningen af søen, der kunne ses i profilerne og i bunden af grøfterne.

En del genstandsfund i form af munkesten og tagtegl samt grønglaserede kakkelfragmenter kan dateres til middelalder og 1500-årene, men tolkes som en del af affald fra nedrivninger udført i 1600- og 1700-årene.

Under den nuværende vejbelægning sås rester af 1800-tals brolægning.

*Fig. 2.
Opgravning ved
Nygade.
Nordprofilen
med brokkelag.*

Fremtidigt arbejde på stedet

Efter undersøgelsen vurderes det, at der fortsat vil være betydelige kulturlag bevaret på visse strækninger af Ramsherred (se oversigtskort med ledningsføringer T2). Det vurderedes før undersøgelsen, at der kunne påtræffes en del kulturlag på stedet, men dette viste sig ikke at holde helt stik. Store dele af gaden er desværre gennemgravet ved diverse ledningsføringer. Den sidste strækning, Ringstedgade til Nygade, der skal gennemføres i 2009, må vurderes som særdeles interessant med mulighed for betydelige bevarede kulturlag, især fordi en del af ledningsarbejdet tilsyneladende vil passere udenom tidligere ledningsføringer og gennem formodede urørte kulturlag.

Næstved Museum d. 12-12-2008

Susanne Outzen

Anlægsliste

Anlæg	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering	Fase	Tegn.	Indgår i	Består af
Kampagne: 26-08-2008							
A1	Kulturlag	Kulturlag	Efterreformatorisk tid (1536-1660)		T1		
A2	Kulturlag	Udsmidslag	Efterreformatorisk tid (1536-1660)		T1		
A3	Kulturlag	Kulturlag	Efterreformatorisk tid (1536-1660)		T1		
A4	Kulturlag	Kulturlag	Nyere tid, 1600-1700 tallet		T1		
A5	Kulturlag	Udsmidslag	Nyere tid, 1600-1700 tallet		T1,T2		

Anlægsbeskrivelse

A1

Kulturlag, Kulturlag, Efterreformatorisk tid (1536-1660)

Gråbrunt, groft sandet muld med rødbrune lernister, trækulsnister, teglnister samt større og mindre teglfragmenter og enkelte mindre sten. Set i flade og profil. Felt 1. Genstandsfund: X2, fragment af vingeteg. Dateringen er usikker, men måske 15-1600-tallet. Laget er ældre end A2 og A3. Tolkning: Opfyldslag med A2 nedgravet.

Tegninger: T1

Foto: 0/4,0/5

Fund: X2: Tegl, tagsten, Nyere tid (1661 -)

A2

Kulturlag, Udsmidslag, Efterreformatorisk tid (1536-1660)

Gråsort, leret muld med mange trækulsnister, teglstumper og benstumper. Laget virker meget organisk. Enkelte mindre sten, Ingen spor af middelaldertegl. Set i flade og profil. Felt 1. Genstandsfund: X1, grønslaseret rhombe-kakkel fra 1500-tallet. Dateringen er usikker, men sandsynligvis 1500-1600-tallet. Tolkning: Affaldslag/opfyld nedgravet i A1.

Tegninger: T1

Foto: 0/4,0/5,0/14

Fund: X1: Formpressede kakler, Efterreformatorisk tid (1536-1660)

A3

Kulturlag, Kulturlag, Efterreformatorisk tid (1536-1660)

Gråbrunt, sandet muld med mange teglbrokker. Set i profil. Felt 1. Ingen genstandsfund. Dateringen er usikker, men laget er yngre end A1 og A2. Tolkning: Opfyldslag. Opfyld af søen.

Tegninger: T1

Foto: 0/4,0/5

A4

Kulturlag, Kulturlag, Nyere tid, 1600-1700 tallet

Sortbrunt, let leret muld med enkelte trækulsnister samt større og mindre teglfragmenter, dyreben samt enkelte jernstumper. Set i profil. Felt 1. Ingen genstandsfund. Dateringen er usikker, men laget er yngre end A1, A2 og A3 og lig med A5. En datering til 1600-1700-årene er nok ikke usandsynlig. Tolkning: Opfyldslag. Opfyld af søen.

Tegninger: T1

Foto: 0/5,0/14

A5

Kulturlag, Udsmidslag, Nyere tid, 1600-1700 tallet

Sortbrunt, leret leret muld med enkelte trækulsnister samt større og mindre teglfragmenter, dyreben og enkelte jernnagler. Set i profil. Felt 2. Mange genstandsfund, løsopsamlinger. Dateringen er usikker, men sandsynligvis 1600-1700-tallet. Identisk med A4. Tolkning: Massivt opfyldslag, opfyldning af søen forud for byggeri af vej og nyt kvarter.

Tegninger: T1,T2

Foto: 0/1,0/2,0/3,0/4,0/7,0/8,0/11,0/12,0/13,0/14,0/15,0/16,0/17,0/18,0/19

Fund: X3: Kridtpibe, Nyere tid, 1600-1700 tallet; X4: personligt, art: angiv-> knap, Nyere tid, 1600-1700 tallet; X5: Yngre rødgods, (stjertpottegods) vådglasur, randskår, Efterreformatisk tid (1536-1660); X6: Yngre rødgods, (stjertpottegods) vådglasur, stjert/hank/øre, Efterreformatisk tid (1536-1660); X7: søm, Nyere tid, 1600-1700 tallet; X8: Yngre rødgods, (stjertpottegods) vådglasur, stjert/hank/øre, Efterreformatisk tid (1536-1660); X9: Dyreknoget, Udateret; X10: Yngre rødgods, (stjertpottegods) vådglasur, bugskår, Nyere tid, 1600-1700 tallet; X11: Formpressede kakler, Efterreformatisk tid (1536-1660); X12: Tegl, tagsten, Yngre middelalder (1500-tal).

Fig. 3. A1-A4 i vestprofilen ved opgravningen ved Nygade. Set fra øst.

Fundliste

Fund	Materiale	Genstand	Datering	Anlæg
X1	Bygningskeramik	Formpressede kakler	Efterreformatorisk tid (1536-1660)	A2
X2	Bygningskeramik	Tegl, tagsten	Nyere tid (1661 -)	A1
X3	Keramik/historisk tid	Kridtpibe	Nyere tid, 1600-1700 tallet	A5
X4	Kobberlegering	personligt, art: angiv-> knap	Nyere tid, 1600-1700 tallet	A5
X5	Keramik/historisk tid	Yngre rødgoods, (stjertpottegods) vådglasur, randskår	Efterreformatorisk tid (1536-1660)	A5
X6	Keramik/historisk tid	Yngre rødgoods, (stjertpottegods) vådglasur, stjert/hank/øre	Efterreformatorisk tid (1536-1660)	A5
X7	Jern	søm	Nyere tid, 1600-1700 tallet	A5
X8	Keramik/historisk tid	Yngre rødgoods, (stjertpottegods) vådglasur, stjert/hank/øre	Efterreformatorisk tid (1536-1660)	A5
X9	Zoologisk materiale	Dyreknogeter	Udateret	A5
X10	Keramik/historisk tid	Yngre rødgoods, (stjertpottegods) vådglasur, bugskår	Nyere tid, 1600-1700 tallet	A5
X11	Bygningskeramik	Formpressede kakler	Efterreformatorisk tid (1536-1660)	A5
X12	Bygningskeramik	Tegl, tagsten	Yngre middelalder (1500-	A5

			tal)	
X1 3	Kobberlegering	art: angiv-> bronzetråd	Udateret	
X1 4	Bygningskeramik	Formpressede kakler	Yngre middelalder (1500-tal)	
X1 5	Jern	søm	Udateret	
X1 6	Keramik/historisk tid	Yngre rødgods, (stjertpottegods) vådglasur, bugskår	Efterreformatorisk tid (1536-1660)	
X1 7	Bygningskeramik	Tegl, tagsten	Middelalder	
X1 8	Bygningskeramik	Tegl, munkesten	Middelalder	

Fundbeskrivelse

Kampagne: 26-08-2008

X1

Efterreformatrisk tid (1536-1660)

2 stk. grønglaserede, forpressede ovnkakkelfragmenter. Begge fragmenter er udført i rødgods.

A) Sidestykke. Største mål: 6x5,5 cm. B) ca. 3,5x2,5 cm. Datering 1500-årene.

Tegninger: T2

Anlæg: A2

X2

Nyere tid (1661 -)

1 stk. fragment af vingetegl.

Anlæg: A1

X3

Nyere tid, 1600-1700 tallet

1 fragment af kridtpibe. Datering 16-1700-årene.

Anlæg: A5

X5

Efterreformatrisk tid (1536-1660)

Fragment af randskår af fint magret, yngre rødgods med indvendig blyglasur. 3,3x2,4 cm, ca. 0,4.-5 cm tykt. Datering: Senmiddelalder og renaissance

Anlæg: A5

X6

Efterreformatrisk tid (1536-1660)

1 stk. stjert fra stjertpote samt lille fragment af yngre rødgods. Største længde: 5,5 cm. Datering:

Senmiddelalder og renaissance. 1. stk. fragment af bugskår af fint magret yngre rødgods med indvendig blyglasur og udvendig olivengrøn glasur. Dekorert med rille. Ca. 1,5x1,5 cm. Datering: Renaissance.

Anlæg: A5

X7

Nyere tid, 1600-1700 tallet

1 stk. jernsøm fundet i A5. Ca. 6 cm langt. Datering: Ukendt, men sandsynligvis 1600-1700-årene.

Anlæg: A5

X8

Efterreformatrisk tid (1536-1660)

2 stk. stjertpotehank og stjertpotteben, brudstykker. A) 1 stk. stjertpotteben af fint magret yngre rødgods med grålig overflade pga. varmpåvirkning. Uglaseret. Datering: Senmiddelalder og

renæssance. B) 1 stk. hult stjertpottehank af fint magret yngre rødgoods med delvis gråbrændt skærv. Uglaseret. Datering: Senmiddelalder og renæssance.

Anlæg: A5

X9

Udateret

Hestetænder?

Anlæg: A5

X10

Nyere tid, 1600-1700 tallet

Løsfund. Opsamlet ved besigtigelse. Stammer formentlig fra A5. 10 stk. keramikfragmenter og

dyreknogler opsamlet ved besigtigelse. A) Dyreknogle. B) Dyreknogle. C) Dyreknogle. D)

Jernslagge med træfragment, mørtel- og teglnister i. E) Jernslagge med træfragment, mørtel- og

tegnlister i. F) Fragment af bugskår af fint magret yngre rødgoods med indvendig gul blyglasur

med små rødbrune prikker. Ca. 2,5x2,5 cm. Datering: Renæssance G) Fragment af bugskår af fint

magret yngre rødgoods med indvendig mørk olivenfarvet blyglasur. Udvendig gråbrændt pga.

ildpåvirkning. Ca. 2x1cm. Datering: Renæssance og nyere tid. H) Fragment af bugskår af fint

magret yngre rødgoods med indvendig mørk olivenfarvet blyglasur. Udvendig gråbrændt pga.

ildpåvirkning. Ca. 3x1,5cm. Datering: Renæssance og nyere tid. I) Fragment af bugskår af fint

magret yngre rødgoods med indvendig blyglasur. Udvendig en lille rest af blyglasur. Ca. 1x1cm.

Datering: Renæssance og nyere tid. J) Brudstykke af hul stjerthank af fint magret yngre rødgoods.

Udvendig lidt gråbrændt pga. ildpåvirkning. Lille plet med blyglasur. Datering: Renæssance eller

nyere tid. Største mål: 5 cm.

Anlæg: A5

X11

Efterreformatørisk tid (1536-1660)

1 stk. grønglaseret, formpresset brudstykke af ovnkakkel fundet i bunden af anlæg A5, felt 2.

Sidestykke. Udført i rødgoods med metallisk, grøn glasur på ydersiden. Største mål: 8x6,5 cm.

Datering: 1500-årene.

Anlæg: A5

X12

Yngre middelalder (1500-tal)

1 brudstykke af middelalderlig(?) tagtegl - ikke vingetegl! Største mål: 12 cm.

Anlæg: A5

X13

Udateret

Løsfund.

X14

Yngre middelalder (1500-tal)

Løsfund. Fragment af grønglaseret, formpresset ovnkakkel med fremspringende mønster af ukendt art. Udført i rødgods. Ca. 3x2,5 cm. Datering: 1500-årene.

X15

Udateret

Løsfund. Jernsøm, ca. 5,5 cm. lang. Ukendt datering, men hører sandsynligvis til A5.

X16

Efterreformatork tid (1536-1660)

Løsfund. 19 stk. keramik diverse inkl. fragmenter af grønglaserede kakler. A) Fragment af grønglaseret formpresset ovnkakkel af rødgods. Ca. 4x2 cm. Datering 1500-årene. B) Fragment af grønglaseret formpresset ovnkakkel af rødgods. Ca. 3,5x1,5 cm. Datering 1500-årene. C) Fragment af sidestykke af grønglaseret formpresset ovnkakkel af rødgods. Ca. 3,5x3 cm. Datering 1500-årene. D) Fragment af grønglaseret formpresset ovnkakkel af rødgods. Ca. 3x2 cm. Datering 1500-årene. E) Fragment af grønglaseret formpresset ovnkakkel af rødgods. Ca. 6x2,3 cm. Datering 1500-årene. F) Fragment af hjørnestykke af grønglaseret formpresset ovnkakkel af rødgods. Ca. 6x3,5 cm. Datering 1500-årene. G) Stjerthank, uglaseret, af fint magret yngre rødgods med indvendig rødbrun blyglasur. Kraftig skærv ca.0,7 cm. Største mål 7 cm. Datering: senmiddelalder og renæssance og nyere tid. H) Fragment af fint magret yngre rødgods, meget ukarakteristisk. Funktion: Måske drikkeglas. Datering? I) Fragment af glas, ca. 1,7x1,1 cm. Datering: ? J) Fragment af bugskår af fint magret yngre rødgods med indvendig blyglasur. Udvendig ildpåvirket. Ca. 3x3 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. J) Fragment af bugskår af fint magret yngre rødgods med indvendig blyglasur og rille-dekoration. Udvendig ildpåvirket. Ca. 2,2x2 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. K) Fragment af randskår af fint magret yngre rødgods med indvendig blyglasur. Udvendig lettere ildpåvirket. Ca. 3,5x3 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. L) Fragment af randskår fra fad af fint magret yngre rødgods med indvendig brungul blyglasur. Ca. 4x3,2 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. M) Fragment af bugskår af fint magret yngre rødgods med indvendig hornmalet blyglasur. Ca. 2,5x1,7 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. N) Fragment af bugskår med afsats til hank(?) af fint magret yngre rødgods med indvendig hornmalet blyglasur. Udvendig ildpåvirket. Største mål 3,5 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. O) Fragment af bugskår af fint magret yngre rødgods med indvendig sort blyglasur. Ca. 1,7x1 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. P) Fragment af bugskår af fint magret yngre rødgods med indvendig sort blyglasur. Ca. 2x2 cm. Datering: Renæssance eller nyere tid. Q) Fragment af randskår (fra fad?) af fint magret yngre rødgods med indvendig brun blyglasur. Stærkt ildpåvirket efter at være slået itu! Ca. 3,7x1,5 cm. Datering: renæssance eller nyere tid. R) Fragment af bugskår af fint magret yngre sortgods, hårdt brændt med indvendig sortviolet blyglasur. Udvendigt dekoreret med drejerriller. Datering: 1600-1700årene, nyere tid.

X17

Middelalder

Løsfund.

X18

Middelalder

Løsfund.

Tegningsliste

Tegning	Målestok	Type	Anlæg	Fund	Beskrivelse	Dato	Tegner
Kampagne: 26-08-2008							
T1	1:20	Skitse	A1,A2,A3, A4,A5		Skitser af vest og nordprofil samt flade i felt 1.	27-08-2008	Susanne Outzen
T2	1:200	Oversigtstegning	A5	X1	Projekttegning med samtlige ledningsføringer markeret. 3 kopier. Af Lyngkilde a/s.	27-08-2008	Susanne Outzen

Fotoliste

Film	Billed e	Motiv	Anlæ g	Fund	Filmtyp e	Dato	Fotograf
Kampagne: 26-08-2008							
0	1	Midt i felt 1, nordprofil og flade. I bunden ses A5. Set fra syd.	A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	2	Den østlige del af felt 1, nordprofil og flade. I bunden ses A5. Set fra syd.	A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	3	Den vestligste del af felt 1, nordprofil og flade. Set fra syd.	A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	4	Felt 1, vestprofil. Set fra øst.	A1,A2,A3,A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	5	Felt 1, nærfoto af vestprofil. Set fra øst.	A1,A2,A3,A4		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	6	Oversigtsfoto af felt 2. Opgravningen er i fuld gang. Set fra vest.			Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	7	Felt 2, sydprofil. Set fra nordøst.	A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	8	Oversigtsfoto af felt 1. Rørene er endnu ikke taget op. Set fra øst.	A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	9	Nordprofil i felt 2. Der er ingen kulturlag i nordprofilen i			Digital	28-08-2008	Susanne Outzen

		hele grøften! Set fra vest.					
0	10	Nordprofil i felt 2. Lidt kulturlag (A5) anes. Set fra sydøst.			Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	11	Sydprofil i den vestligste del af felt 2. Set fra nordøst.	A5		Digital	28-08-2008	Susanne Outzen
0	12	Felt 2, sydprofil v. 8 meter øst for felt 1. Opfyldslaget ses tydeligt i profilen. Set fra nord.	A5		Digital	01-09-2008	Susanne Outzen
0	13	Felt 1. Afrenset nordprofil, der er gennemskåret af telefonkabel til venstre. Set fra syd.	A5		Digital	01-09-2008	Susanne Outzen
0	14	Den vestligste del af felt 1. Grøften er gennemskåret af telefonkabel. Set fra syd.	A2,A4,A5		Digital	01-09-2008	Susanne Outzen
0	15	Felt 1. Fladen under rørene ses her afrenset. Her ses rester brokkelaget også (A5). Set fra øst.	A5		Digital	02-09-2008	Susanne Outzen
0	16	Felt 1. Fladen under rørene med brokkelag. Set fra øst.	A5		Digital	02-09-2008	Susanne Outzen
0	17	Felt 1. Flade under rørene.	A5		Digital	02-09-2008	Susanne Outzen

		Set fra øst.					
0	18	Felt 1. Nærfoto af fladen. Set fra øst.	A5		Digital	02-09-2008	Susanne Outzen
0	19	Den vestligste del af felt 2 efter optagning af rør. Set fra vest.	A5		Digital	02-09-2008	Susanne Outzen
0	20	Gravearbejdet fortsætter op gennem Ramsherred med brolæggerne i hælene. Set fra vest.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	21	Sydprofil i felt 2. Set fra nord.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	22	Felt 2, sydprofil overfor Ramsherred 10. Set fra nord.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	23	Felt 2. Sydprofil ved Ramsherred 10. Set fra nord.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	24	Felt 2. Stikledning mellem Ramsherred 10 og 14a. Set fra nord.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	25	Felt 2. Sydprofil ud for Ramsherred. Set fra nord.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	26	Felt 2. Sydprofil ud for Ramsherred 14a. Set fra nord.			Digital	16-09-2008	Susanne Outzen
0	27	Felt 2. Sydprofil ud for			Digital	16-08-2008	Susanne Outzen

		Ramsherred 23d. Set fra nord.					
0	28	Opgravning ned gennem Ramsherred. Set fra øst.			Digital	16-08- 2008	Susanne Outzen
0	29	Opgravning op gennem Ramsherred op mod Grønnegade. Set fra vest.			Digital	16-09- 2008	Susanne Outzen